Raadsvoorstel
Openbaar

Onderwerp
Criteria zonne-energie op monumenten en in beschermde stadsgezichten

Opsteller	Mayke Haaksman	**Collegebesluit**	24 januari 2023
Programma	Cultuur en Cultureel erfgoed	**Behandeldatum Raad**	10 mei 2023
Portefeuillehouder	T.F.A. van Elferen	**Status**	Openbaar

Samenvatting
Vanwege de hoge energiekosten willen we meer mogelijkheden bieden voor het plaatsen van zonnepanelen op monumenten en in beschermde stadsgezichten. Om de beeldkwaliteit en de monumentale uitstraling van de monumenten en gebieden te kunnen borgen hebben we criteria opgesteld waarbinnen het plaatsen van zonnepanelen op dakvlakken van monumenten en panden in beschermde stadsgezichten mogelijk zijn. De nieuwe criteria vervangen de huidige criteria die zijn opgenomen in de Uitwerkingsnota Beeldkwaliteit 2014.

Voorstel
1. De criteria voor zonne-energie op monumenten en in beschermde stadsgezichten, zoals opgenomen in de bijlage en die ook zonnepanelen aan de voorzijde van monumenten mogelijk maken, vast te stellen.
2. De criteria voor zonnepanelen uit hoofdstuk 5.3 van de Uitwerkingsnota Beeldkwaliteit 2014 in te trekken.

Aanleiding
Op 9 maart 2022 heeft uw raad de motie ‘ Erfgoed beschermd – verduurzaam het niet alleen voor ons, ook voor toekomstige generaties!’ aangenomen. Hierin heeft uw raad ons college opgeroepen een nieuw afwegingskader toe te voegen rondom het verruimen van duurzaamheidsmaatregelen bij gemeentelijk beschermde monumenten en daarbij in te gaan op vraag welke verruiming er is voor zonnepanelen.
Uitvoering van de motie hebben we opgenomen in ons coalitieakkoord.
Daarnaast zijn er vanwege de hoge energiekosten veel monumenteigenaren die vragen om de verruiming van ons beleid voor zonnepanelen.

Beoogde impact
In de doelenboom staat dat het onze ambitie is om, als oudste stad van Nederland, ons unieke erfgoed te benutten om de aantrekkelijkheid van onze stad voor (nieuwe) bewoners, bedrijven en bezoekers te vergroten en hen nog sterker te verbinden aan de stad. Met ons erfgoed verbinden wij bewoners aan ‘hun’ straat, wijk en stad. Eén van de doelen is bescherming en instandhouding van ons erfgoed.
Met het verruimen van de mogelijkheden voor zonnepanelen op monumenten zorgen we voor een goede instandhouding van ons erfgoed. Het is immers belangrijk dat monumenten betaalbaar en bruikbaar blijven.

Argumenten
1. Duurzame monumenten zijn toekomstbestendige monumenten.
Om monumenten voor de toekomst te kunnen behouden is aanpassing aan de hedendaagse tijd belangrijk. Monumenten moeten bruikbaar blijven. Verduurzaming van

monumenten vinden we daarom van belang. Het gaat hierbij niet alleen om energie te besparen door middel van isolatie, maar ook om het opwekken van duurzame energie.
De huidige criteria staan geen zonnepanelen op dakvlakken aan de voorzijde van monumenten toe. Dat betekent dat een deel van de monumenteigenaren momenteel geen zonnepanelen kan plaatsen, omdat de achterdakvlakken naar het noorden zijn gekeerd. We willen tegemoet komen aan de wensen van deze eigenaren om zonnepanelen op deze dakvlakken mogelijk te maken.

2. Duurzame energie met behoud van beeldkwaliteit.
Om de uitstraling en monumentale waarden van monumenten en beschermde stadsgezichten te kunnen behouden hebben we criteria opgesteld, waarbinnen we het plaatsen van zonnepanelen op dakvlakken aan de voorzijde mogelijk vinden. Deze criteria zorgen er voor dat er sprake is van gelijkmatig plaatsen van de panelen. Hierdoor zal er een rustig gevelbeeld ontstaan, waarbij de panelen niet te veel opvallen en de monumentale kwaliteiten niet aangetast worden. Bij repeterende woonblokken is een uniforme plaatsing en kleur vereist. De eerst vergunde positie van zonnepanelen is uitgangspunt voor de rest van het blok of rij, waarbij uitbreiding van het vergunde legplan mogelijk is met inachtneming van de overige criteria.

3. Zonnepanelen zijn reversibel.
Zonnepanelen worden op de bestaande dakbedekking geplaatst en kunnen ook weer verwijderd worden. We gaan er vanuit dat over een aantal jaren andere oplossingen zijn gevonden. De panelen kunnen dan van de daken verwijderd worden, zonder het monument aan te tasten.

4. Hoge energiekosten
Veel eigenaren hebben hoge energiekosten. Het bieden van ruimere mogelijkheden voor het plaatsen van zonnepanelen kan er voor zorgen dat eigenaren hun eigen stroom kunnen opwekken en niet in de financiële problemen komen. Bijkomend voordeel is dat zij hiermee geld overhouden voor het instandhouden van het monument.

Kanttekeningen
Er zijn geen kanttekeningen bij dit voorstel.

Financiën
Het nieuwe beleid voor zonne-energie op monumenten en in beschermde stadsgezichten heeft geen financiële consequenties.

Vervolg
Na vaststelling zal het nieuwe beleid gecommuniceerd worden.
Later dit jaar komen we nog met een voorstel voor uitvoering van de overige punten van de motie motie ‘Erfgoed beschermd – verduurzaam het niet alleen voor ons, ook voor toekomstige generaties!’

Bijlagen
Criteria voor zonne-energie op monumenten en in beschermde stadsgezichten 2023